

NAPILÓ

Oradea 1936 szombat, október 31

Alapította... FEHÉR DEZSŐ (1898-1935)

XXXIX. évfolyam, 252 szám

Az angol király szenzációs trónbeszéde

Anglia kitart a népszövetség és a demokrácia mellett

London, okt. 30.

Az alsóház ülését tegnap zárták le királyi trónbeszéddel, amelyet a lord-kancellár olvasott fel. A szenzációs tartalmú trónbeszéd a következőképpen hangzott:

»Elsőzben szölok önökhöz, mint uralkodó. Viszonyaim a külföldi hatalmakkal barátságosak. Ez év nyarán Montreuxban fontos tárgyalások zajlottak le a Dardanellák körül, ezek a békés tárgyalások példát mutatnak a jövőre. A Népszövetség alapokmányaihoz Anglia hű marad. Összintéssel aggodalommal szemlélem a spanyol eseményeket. Kormányom igyekszik enyhíteni a spanyol nép szenvedéseit.

A kormány politikája a szerencsétlen háborús küzdelem elszigetelésére irányul és ezért támogatja a francia kezdeményezést, mely a semlegességre vonatkozik.

A trónbeszéd a továbbiakban utal arra, hogy az angol, francia, amerikai együttes pénzügyi intézkedések remélhetőleg a kereskedelem fellendítésére vezetnek. Az alsóház november 3-án ül össze újból.

Baldwin miniszterelnök hosszú beszédet mondott az alsóház záróülésén: — Egész Európa viharos tengerhez hasonlít. A Népszövetség a nagyvihar nem tudta enyhíteni. Bebizonyosodott, hogy Anglia demokratikus rendszere

egészségesebb, mint a diktatura. Angliában sem a kommunizmus, sem a fasizmus nem tud gyökeret verni. Minden egyes nap, mondotta végül Baldwin, amit meg lehet a békének nyerni, hasznát jelent az emberiség számára.

Roosevelt megválasztása biztos

Newyorkból jelentik: Tegnap fejeződött be az elnökválasztási kortes hadjárat. A Waal-Streeten a hangulat kifejezőképpen a fogadások így alakultak:

Roosevelt győzelme 3 : 1
Landon veresége 9 : 5.

A kisantant közeledik Olasz- és Németországhoz

Három órás tanácskozás Károly király, Benes elnök és Antonescu külügyminiszter között

București, október 30.

A Dimineața Prágába kiküldött tudósítójának jelentése szerint a csütörtöki nap elhatározó jelentőségű volt politikai tekintetben. Károly király, Benes elnök és Antonescu külügyminiszter három órán át tanácskoztak az időszaki kérdésekről, azután Antonescu Benessel együtt folytattak a tanácskozásokat, amelyeknek befejeztével Antonescu kijelentette, hogy tökéletes megegyezés létesült minden kérdésre vonatkozólag.

A megállapodások a következőkben összegezhetők:

Megvizsgálták a kisantant államai és a római egyezmény aláírói között fennálló gazdasági viszony feszültségének enyhítési lehetőségeit. A kisantant államai nem akarnak egymással versengő gazdasági blokkokat a Danubius mentén. Tehát megegyeztek a pozsonyi egyezmény erre vonatkozó szakaszának alkalmazásában, mind a három kisantant államnak szabadságot adva arra, hogy más államokkal tárgyalhasson az esetleges közeledés dolgában, amennyiben ez mindhárom állam hasznára van.

Benes ama kijelentésének megfelelően, hogy a kisantant nem börtön, hanem erőd, folytatódni fognak a tapogatózások Lengyelország, Olaszország és Németország felé közeledések létesítésére.

Sokat tanácskoztak az orosz kérdéssel. Azok a közlések, amelyek Tatarescu belgrádi látogatásával kapcsolatban egy Szovjetország ellenes román-jugoszláv frontról megjelentek, teljesen alaptalanok. Románia kifejezésre juttatja azt az óhaját, hogy

Szovjetországgal való jó

viszonyát kimélyítse, anélkül azonban, hogy erre új diplomáciai megegyezést kívánna létesíteni.

Másrészt Csehszlovákia két kisantantbeli állam hozzájárulásával meg fogja őrizni eddigi külpolitikáját Kelet felé.

Az Universul értesülése szerint szóba került a revízió kérdése is és az a veszély, amelyet a jelenlegi területi álla-

potok megváltoztatására irányuló törekvés jelent.

A délután folyamán — írja a Curentul — a program Cseszka-Moravska gyár meglátogatása volt, ahol jelenleg a Románia által rendelt tankokat készítenek. Az óriási tankok és motorok valóban a megfélemlítő benyomást keltettek — fejezi be tudósítását a Curentul.

Madridnál megverték a lázadókat

A kormánycsapatok ötven felkelő repülőgépet lőttek le

Madrid, október 30.

A kormány tegnap este 10 órakor hadijelentést adott ki, amely közli, hogy a kormány seregei a Tago harc-vonalán megtámadták a felkelőket. Az előnyomulás sikeresen halad előre. A kormány csapatai elfoglalták Sesena, Torrejóns, De Vales és Calvada falvakat és előretörésüket a felkelők nem tudják megállítani. A köztársasági repülők különösen kitűntették magukat, az utóbbi három nap alatt

30 gépet lőttek le a felkelőknek.

Ma reggeli madridi lapok ezeken a címenek közlik a győzelem híreit:

»Megkezdődött a Marnei csata. Mi leszünk a győztesek.«

A ma reggeli hivatalos kormányjelentés közli, hogy a déli- és délkeleti harc-vonalon sikeresen folynak a had-

mozdulatok és a kormány az Aranjuez felé vezető vasútvonalat visszahódította.

A felkelők jelentésükben csupán arra szorítkoznak, hogy Tereosban 40 harci kocsit támadott, amelyek szovjet gyártmányúak. A felkelők jelentése szerint a kormánytámadást visszaverték és 13 tankot zsákmányoltak. A nemzetiek repülői bombázták a madridi pályaudvart éppen akkor, amikor több zászlóalj miliciát akartak elszállítani. A bombák számos embert elpusztítottak.

A burgosi kormány hivatalos lapjában rendelet jelent meg, amely 40 millió pasetas kölcsön folyósítását közli, melyet a földbirtokosok kapnak. A burgosi kormány elrendeli minden állami tisztviselő és alkalmazott azonnali bevonulását. Franco hadiparancsa táborba szőlítja a tartalékosokat is.

Munkakamara magyar tanácsosai még mondának le. Mint ismeretes, a választás során a tanácsosokat és a keresztül Oradea iparosságát súlyos érte. Ezért akartak tüntetőleg mind lemondani.

Ez, mint értesülünk, nem fog sor ke-Megindultak a tárgyalások s a marparosság elégtételt kap. Másképpen volt ez elkészíthető: úgy Moga el-mint Clonda munkaügyi inspektor meedett szellemű emberek, akik kom-nis lelkesen képviselik a szakérdekeket. s kellett csak ülni velük s elmúltak az etiek.

A cluji Román Opera együttese tegnap este debütált a Mária-rné színházban zsufolt nézőtér-lő. Forró és ünnepies este volt: öött széksorok előtt egy nagyszerű-ja remek és lelkes produkciója.

nnak az estnek a szépségét és anóniáját egyetlen hang, vagy egyet-nyesztus sem bontotta meg. Csak-lal, a sáros földön, ahol hideg ér-ek és dühös frázisok tombolnak, rőkolható ki ellentét ember és-ír között, együttélők között, akik-tyás mellett élhetnek és boldogul-ak csak, egyazon területet mű-és egyazon terület tartja el őket. D a kultura magasabb régióban-mivé válnak a hitvány nemesítők, taktakozik belőlünk a nemesebb-lyg, amely nem egymás ellen, ha-negymás mellé sodor bennünket-lélek tisztább és kifinomultabb-mzférájában megtalálja egymást-ér és ember.

E történt a tegnapi vendégjátékon-ol az emberi kultura, amely örök-özös, egyetemesen váltotta ki az-ri lelkesedést és elragadtatást, színtén közös és örök.

asz éve annak, hogy az izraelita fiu-áz megkezdte működését. Nagyszerű-ény ez az árvaház, amely két évtize-ékenysége alatt példát szolgáltatott-miként kell a közért önfeláldozóan-mesen küzdeni. Hosszasabban is viz-atiunk még ennek a tevékenységnek az-etésére, most csak — előjáróban — szögezzünk le, hogy ez az árvaház-egész nemzedéket nevelt fel, a társa-külön és érdemes tagjai kerültek ki-olól.

nyen esendes, milyen szenzációtmentes, h alk egy ilyen közintézménynek az-rie.

Elig hangosnak és kiáltónak kéne lennie. trankinek fel kellene figyelnie erre a-tes jubileumra, úgy, mintha a legna-esemény játszódna le. Két évtized-ő már, amelynél utsszapillantva, ki-és értékű munka bontakozik ki. Ezt a-ít elő kellene segíteni és az árvaházat, annyi árvát segített ujára, magát is-éből utra kéne segíteni.

Ma van premierje az Omniában

A PÁRISI ÉLET

cimű francia filmremeknek

Offenbach halhatatlan zenéje! Siodmak káprázatos rendezése! A világhírű „French Cancan” balett! Frivolitás! Pikantéria! Csak felnőtteknek! 3-kor olcsó, 5, 7, fél 10-kor rendes helyárakkal!

A Róth-szalón divatbemutatója

Fővárosi élet színeit tartozik, hogy a legnagyobb divatszalonok évszakonként bemutassák a legújabb divatot. Ezek az összejövetelek azonban nemcsak kíváncsiság jellegével hatnak, hanem ezeken a divatbemutatókon ad rendezvénst egymásnak a hölgyközönség elittje és így társadalmi esemény számba megy minden ilyen nagyobb divatbemutató.

Oradea eddig nélkülözte a hölgyközönség találkozásának ezt a formáját és a Róth-szalón agilis tulajdonosnőjének, Róth Jenőné kezdeményezésének köszönhető, hogy ezzel a városi színelgyarádunk.

A Róth-szalón, amely vezetés szerepét tölti be a helybeli női divatszalonok között és amelynek kreációi márkás jelleggel bírnak a bucuresti hölgyközönség körében is, csütörtökön rendezte meg az első divatbemutatót. Már a délelőtti, zsúfolt hölgyek sorfalai előtt vonultak fel a mannequinnek, a legújabb téli kosztümökben, téli kabátokban, délutáni ruhákban, angol ruhákban, cocktail-ruhákban és estélyi ruhákban.

Délután fokozott érdeklődés mellett ugyancsak megismétlődött az az érdekes, változatos és feltűnően szép felvonulás, amelyet nagyon gyakran kísért a szebb ruhadaraboknál a résztvevők hangos moraja. Többször előfordult, hogy a tetszés élénk tapsban tört ki és a hölgyközönség így juttatta kifejezésre elismerését. A Róth divatszalon felbuzdulva a nagy sikernek, mint értesülünk, meg fogja ismételni a divatbemutatót.

Egy bihori faluban

megtalálták a királyi kápolna két ellopott arany mécsesét
Az oradeai rendőrség a kezszereket visszaszállította Sinaia-ba

Bucuresti, október 30.

A napokban a sinaiai királyi kastély kápolnájában két darab rendkívül értékes aranykegyelet érkezett, amiknek meg van a maguk különös története:

A fent említett két kegyelet a háború alatt a sinaiai királyi kastély kápolnájának tulajdona volt. Innen

Mackensen német tábornok csapatai a nagy háború alatt magukkal vitték, majd a két kegyelet Margherin Ioan közkeletű névvel, aki Ardealban a volt oradeai 37-es gyalogezrednél teljesített szolgálatot.

A háború befejezése után a kegyeket Margherin Cheresigre vitte, szülőfalujába, Bihormegyébe, ahol Popa Ioan görög katolikus lelkésznek adta el, aki a kegyeket a község görög katolikus templomában helyezte el. Husz év alatt a kegyeknek az volt a rendeltetésük, hogy az oltár előtt két oldalt az örökmécs szerepét töltsék be.

A kegyekben Popa Ioan lelkész égette a szenteli olajat.

Ez év nyarán Popa Ioan a véletlen folytán

ludomást szerzett a kegyek eredetéről.

Nyomban jelentést tett erről az oradeai rendőrségnek, ahol át is adta a kegyeket. Az oradeai rendőrségen a

rendkívüli esetről jegyzőkönyvet vettek fel, majd

a jegyzőkönyvet a kegyekkel együtt a belügyminisztériumba küldötték.

A belügyminisztériumban természetesen úgy döntöttek, hogy a kegyeket vissza kell származtatni a sinaiai királyi kastély kápolnájába. Ennek megfelelően a kegyeket Sinaia-ba szállította a királyi kastély kápolnájában vissza eredeti helyükre.

HEYMAN SZINKÖR

MERLE
OBERON

Nagyszerű pótkép!

„Ártatlanok”

Extrasláger

Diákoknak engedélyezve! 3-kor olcsó helyár!

1937 novemberéig a Distributiát nem lehet kilakoltatni

Oradea, október 30.

Ugyátszik, annak a harcnak, amelyet a város a Distributiával a benzinkutak miatt folytat, se vége, se hossza. A város annakidején a Distributiát ki akarta lakoltatni. Ez nem sikerült, mert a Distributia felebbezással élt. A törvényszék tegnapi tárgyalásán, ahol dr. Gavra ügyvéd képviselte a felebbező céget, helyt adtak a felebbezésnek és a város kilakoltatási kérését

visszautasították. Érdekes, hogy az ítélet szerint 1937 novemberéig a Distributia megtarthatja a bérletet.

Egyébként a benzinkutak bérletéről kiírt árlejtéssel is baj van. Legújabb a minisztérium sürgőnyileg magától megkérte az aktákat, mert a Distributia kérésére, ugyátszik, új árlejtést akart kitűzni.

x Kepp-kölcsönzés esküvőre
Weisz szücsnél. Str. Rimanóczy

A király beszéde

A Le Momentből vesszük át az alábbi antrefilét:

»A csehszlovák köztársaság elnökének beszédére válaszolva, Ofelsége a király rámutatott azokra a történelmi eseményekre, amelyek négy évszázadon keresztül megmutatták a két baráti nemzet közös sorsát.

— Ugyanazért az ügyért harcolunk. Ugyanabban a hibben győztünk. Szolidaritásunk megbonthatatlan a nemzetközi politika örök elvére.

És a Felsőg hozzáette e szavakhoz, amelyek egy dinasztia fejének szájából hangzottak el, akinek természetesen magas felelőssége van, a követekeket a jövővel kapcsolatban:

— Elköszentem magam Fiammal, az alba-lutal nagyvadjával, hogy már most megtanulja ismerni és szeretni Önt!

Ofelsége a király ilyenképpen a román-cseh szövetségnek és barátságának állandó értékét adott, minden felhívás nélkül lerögzítve a két nép jövő történelmét.

Az öngyilkosok völgye

Lenke István, a „Westropa Presse and Anglo-American Press Association” munkatársa rendkívül érdekes riportot írt az algiri Constantine városról. E cikkből vesszük át az alábbi sorokat:

»... Constantine... Hogy is mutatja be Guy de Maupassant egy regényében? ... a csodaváros — a különös Constantine, amelyet mintegy lábaitól a keredeti kigyó, őrt a Roummel, a fantasztikus Roummel, az öröki kegyetlen folyó kiszáradt medrére egy vörös sziklavölgy mélyén. Vörös a szakadék, mintha a pokol örök lángjai sülték volna ilyenre. Döbbenetes ez a meder, iszonyú és szédítő szakadékokkal veszi körüli, vakító és bizarr szálakkal, égbe meredező csipkézett sziklafalakkal.

Ezeknek a vörösbarna szédítő szik-

NAPIRENDEN

Az abesszin háború politikai és katonai titkai

Emlékeztet, hogy az abesszin háború megkezdésekor az olaszok arra hívtak, hogy »Abesszint provokál és Olaszország nem akar háborút«, különben is csak az »európai műveltséget« óhajtaná terjeszteni a népus országában. Most aztán az »Istituto Nazionale Fascista di Cultura« kiadásában megjelent De Bono tábornok az afrikai háború előkészítéséről és első hadműveleteiről szóló könyve Mussolini előszavával. A könyv olyan tényeket, okmányokat, beszélgetéseket tartalmaz, amelyek az afrikai hadjárat kezdetének okait érdekes és teljesen új megvilágításba helyezik és nyílt bevallást jelentik annak, hogy Olaszország már évek óta tudatosan készítette elő afrikai hadjáratát. Ime néhány idézet a könyvből:

»1933-ban — írja De Bono — abban az évben, amikor az abessziniai konfliktusra gondoltunk, még nem lehetett egész bizonyossággal tudni, vajon lesz-e háború vagy nem, de én igyekeztem, hogy ne veszítsek időt és egy nap így szóltam a Ducehoz:

— Ha odalent háború lesz és méltónak, megfelelőnek tartasz engem tisztelj meg azzal, hogy rám bízod a vezetést.

Mussolini mereven nézett rám és azonnal így szólt:

— Természetesen!
— Nem tartasz túlóregnek! — kérdeztem.

— Nem! — felelte. — Csak nem szabad időt veszteni!

Ettől a perctől fogva a Duce világosan érezte, hogy az abesszin kérdésnek nem szabad 1936-nál később megoldódnia.

Jól van! — gondoltam és legcsekélyebb kétséget sem tápláltam aziránt, hogy a háború bekövetkezik.

»Pénzben nem lesz hiány! — mondta a Duce

és az előkészületek megkezdődtek. A háború tervét most már közölni

kellett a hadügyminisztériummal és a vezérkari főnökkel. Az utóbbi, mielőtt hozzászólt a kérdéshez, saját szakértőjét küldte Keletafrikába.

Elejétől kezdve arról volt szó, hogy nem a szokott gyarmati háboruszkodás módszerhez folyamodnak, hanem azonnali nagy egységeket vetnek harcra, mert csak így fejezhetik be a háborút győzelmesen és gyorsan. Már 1933-ban és később 1934-ben pontosan megállapították mennyi katonára lesz szükség, mekkora létszámot toborozzanak Eritreában és hány hadtestet kell küldeni Európából?

1935 szeptember 29-én sürgőnyöztem a Duce-nak:

— Sürgősen tudnom kell, lesz-e hadüzenet?

Még aznap jött a válasz: »Semmiféle hadüzenet!

Utasítalak, hogy 3-án, mondok harmadikán, a hajnali órákban kezd meg az előnyomulást. Azonnali igazolást várok!

A válasz megfelelő volt. De Bono »fasiszta módon« engedelmeskedett a Duce parancsának.

Október harmadikán az olasz csapatok átlépték az abesszin határvonalat.

láknek szomorú szerepük van. A lakosság El Abodh Sidi Cheikre-nek, az Öngyilkosok átkozott völgyé-nevezi a szédítő mélységet. A szikla mintegy magnetikus erejűknél fogva csábítják az embereket az öngyilkosságra és nem mulik el hét, amő vagy egy arab, vagy valamilyen gen ne vetné magát Constantine síkai közé. Romantikus lelkű angolok, német turisták végeztek itt tüket — tönkrement arab kereskedő ajánlották itt lelküket utóljára. A kegyeibe — és ami a legérdekesebb — többnyire pénteki napon. A város lakossága körében a pénteki nap szinte fatális jelentősége van, éppen évek hosszú során át, péntek követnek el öngyilkosságot El Abodh Sidi Cheikreben, az izzó vörös szikla között...

Schwer ein Humorist zu sein!

A budapesti „Az Ojság” legújabb számának első oldalán olvassuk az alábbi öngagáját beszélő — nyilatkozatot:

Saját ügyben

A Képviselőház október 21-ik ülésén Kornis Gyula alelnök felolvasta a főügyészség átiratát, amelyben felhívást kér, hogy az »Ojság« a Képviselőház megsértése miatt a ház elé kerüljön. A ház a felhívást megadta.

Ezzel kapcsolatban spontán és telességszerűleg kijelentjük, hogy a képviselőházat megsérteni nem lehet és ha bármilyen magyarázat tártan a sérelmezett közlemény a képviselőházra, vagy annak tagjaira volna, azt nagyon sajnáljuk és ezt a Képviselőházat ezennel megköveteljük és bocsánatát kérjük.

»Az Ojság« szerkesztőség

Nyílt levél

Ki a dicsőbb, ki a nagyobb?

Magyar Lapok közirója, S. I. ur, ki-e aki e szignót nem ismeri?) emlélti egyik vezércikkében, hogy a 38 magyar napilapja közül a becsületes, igaz magyar újság, 34 csak a buza ocsuja. Afféle hulladék-

Nem tudjuk, melyik az a 34 lap, melyre S. I. ur gondol. Nem is nagyon töprengünk rajta. Mi ugyanis a becsületes, igaz magyar lap tartozunk. Ama 40 év alatt, amíg a Napló fennáll, vonalnyit el tértünk irányunktól s nem volt olyan politikai divat, olyan kurren, olyan konjuktura, amelynek kedvét feladtuk volna eszmei álláspontunkat. A mi magyarságunk mellett nem tesz inkább tanuságot, mint az a — egyébként nem jelentős — izanant, hogy mi már magyarok voltunk 40 esztendővel ezelőtt is, amikor S. I. még sváb volt. Tehát előbb lettünk magyarok, mint az a köziró, aki most a közirói az ardeali magyar sajtóélet magyarságát. Ennél meggyőzőbb bizonyítványt nem tudunk és nem adhatunk prezentálni.

Ugyanakkor természetesen, hogy párhuzamot vonunk magunk és S. I. ur magyarságának kezdőpontja között, arról sem akarjuk S. I. ur magyarságának bel- és becsületeit kétségbevonni. A mi igazolvány. Az még nem fémjel, hogy semmit, hogy jellege muzeális. Azt, hogy Sulyok István urat 20 évvel ezelőtt még Stockinger Stefánnak hívták, de ettől még nem rosszabb és nem is jobb magyar, mint amilyen. Azonban természetesen, hogy párhuzamot vonunk magunk és S. I. ur magyarságának kezdőpontja között, arról sem akarjuk S. I. ur magyarságának bel- és becsületeit kétségbevonni. A mi igazolvány. Az még nem fémjel, hogy semmit, hogy jellege muzeális. Azt, hogy Sulyok István urat 20 évvel ezelőtt még Stockinger Stefánnak hívták, de ettől még nem rosszabb és nem is jobb magyar, mint amilyen.

Igaz-e, mister Trebitsch, hogy maga is angol, hanem magyar? Nagy honfitársunk zavartalanul néz végig a közbeszólón és fölényesen elte:

En, kedves barátom, jobb angol vagyok, mint maga. Mert maga csak angolnak született. De én meggyőződésből lettem az!

Vagyunk S. I. urral is. Mi magyar lapnak születünk, ő viszont Stockingernek született és meggyőződésből lett magyar.

Amikor további nélkül elfogadjuk azt, hogy S. I. ur kitűnő magyar. Leggyakrabban olyan kitűnő, mint mi. De hangosabb ugyan a magyarsága, a mienk, de nem azért, mintha magyar volna nálunk, hanem az a jól sepr. Az ujoncok mindig lelkesek. Annál nagyobb a krucifix, mint a többi keresztelkedtél ki!

S'ma Jisroel, a keresztem! kiáltott az egyszeri zsidó asszony.

S'ma Jisroel, a magyarságom! — föl az egyszeri köziró.

Tehát minek csipkelődünk, hiszen ur statisztikája nem érint bennünket, sem ingünk, sem egyéb fehérünk ez a kimutatás. Mi benne van a négy igazi, becsületes magyar lapban, igazán nincs hadakozni S. I. ur ellen. Hogy mégis szólalunk, az nem a magunk nem történi, hanem 34 magyartársunk aposztrofált lapjainak nevé-

gyanis, végignéve az ardeali magyar sajtó szíkes, sivar talaján, keresve és kutatva sem találunk 34 olyan csermelyt, amely becsületes talajból táplálkoznék. Azt látjuk, hogy az ardeali magyarok nagy általánossággal egyképpen magyarul íródnak, a magyar népkisebbség szólnak, ennek bajaiért harcolnak az örömeivel és fájdalmaival, a szívük együtt, szinte kiadobog a szívük egyútt, szinte kiadobog a szívük alig-alig élnek meg, kinak, vonszolják létüket egyik napról

a másikra, igazi elszegényedett, kisebb-ségi sajtóorgánumok.

S emellett úgy látjuk, hogy a romániai magyarságnak egyetlen valódi mentővára maradt, politikai és kulturális szempontból egyaránt s ez éppen a magyar sajtó. Ez a sajtó tehát, bármilyen szegény és vérszegény is, bármilyen hitványka és összezsugorodó is, mégis nagyon nagy és nagyon szent valami!

Furcsán hat tehát az olyan állítás, amely e sajtót szinte a maga egyetemességében magyartalannak, tehát bérencnek, aljasnak, becsületesnek bélyegzi.

Az az érzésünk, hogy Sulyok ur nagyon elvetette a Stockingert.

Azért, mert valaki friss magyar, nem muszáj mindjárt tulmagyarnak is lenni. Helyes, ha az új seprű jól sepr, de helytelen, ha tulseper, mert gyorsan elkopik a cirokja.

S a kopár nyelet ki szokták lökni a szemétre.

II.

Miután e szerény és derűs hangnemből elképzeltem széljegyzetet nyomdába adtuk, vettük észre, hogy a Brassói Lapok szintén reflektált S. I. ur kirolására. A Brassói Lapok igen kemény, szinte gyilkosan éles hangnemből, doronggal megy neki S. I. urnak, ami az ő dolga és méltányolható is, mivel S. I. ur a Brassói Lapokat teljes nyíltsággal a 34 újság közé sorozta, amelyek nem volnának igazak és magyarok. S. I. ur önmagára vessen, ha kihívja bizonyos laptermékek haragját s ha az ádáz csatában, ami keletkezni látszik, nem nagyon akad védelmezője és barátja.

A harc, amely a Brassói Lapok és a Magyar Lapok között dúl, nem tartozik reánk és bele sem szólnánk a dologba, ha a Brassói Lapok nem követné el azt a hibát, hogy S. I. ur faji szempontok diktálta statisztikájával szemben nem állítana fel ellenstatisztikát. Igaz, a B. L. nem mondja azt, hogy van négy becsületes és 34 becsületes lap, csupán

azt mondja, hogy a 38 között van egy legbecsületebb és egy legmagyarabb és ez a Brassói Lapok.

Tessék már megbocsájtani, nem szereljük az ilyen osztályozást. Nincsenek magyar, magyarabb és legmagyarabb lapok. Egyszerűen csak magyar újság létezik. A magyarság százszázalékos fogalom. Éppen úgy, mint a becsület. Vagy becsületes valaki, vagy nem. Vagy magyar valaki, vagy nem. Alkudozni nem lehet.

Éppen ezért derűsen hat az, hogy a B. L. magyar mivoltában élre állítja magát.

Nem vitatjuk, hogy a B. L. már több vonalon próbált magyar lenni, mint mi.

De a több kísérlet nem jelent még több magyarságot. Állapodjunk meg talán abban, hogy nem licitálunk egymásra, nem vonunk kétségbe, de nem is kérkedünk, igyekezzünk azok maradni, akik vagyunk: szegény és küzködő, perifériás kisebbségi napilapok.

*

Gyanus ez a vetélkedő magyarság.

Ugy hivalkodnak vele jobbról-balról, mintha üzlet lenne.

Mikor az egyszerű, halk magyarok nem mondanak semmit, csendesén vigadnak kis örömeiken, vagy bántód-nak gyászaiikon. (m. i.)

Apollo mozgó

A legragyogóbb bécsi vig-operette sláger

Gustav Frölich, Lida Baarova, Adela Sandrock, Georg Alexander

Főhadnagy ur Bobby

PAP LAJOS írót,

a Havranek-cég vezetőjét belügyminiszteri rendeletre kiutasították az országból

Ardos Frigyes tanárral keveredett harcba Pap Lajos, mint a Bihori Turista Club vezetője

Oradea, október 30.

A helybeli irodalmi körökben jól ismerték Pap Lajost, a fiatal író, aki még az impérium átvétele idején számos magyar nyelven megírt, természetesen novelláival és elbeszéléseivel tűnt fel. Pap Lajos csakhamar külső munkatársa lett az itteni újságoknak és szépirodalmi folyóiratoknak, a Szilgelyi Társaság is tagjai sorába választotta.

A fiatal író később megnősült és elvette Havranek játékkereskedő leányát. Ettől az időtől kezdve a fő-uti üzlet vezetésének élt és minden szabad idejét a turistáskodásra fordította. A szabad természet szerelmese volt és

oroszlánrésze van abban, hogy Bihormegye természeti szépségeit, melyek itt találhatók fel néhány órányira mellettünk, de alig tudunk róla, most már széles társadalmi körökben ismerik és szombat éjszakánként hatalmas turista autók futnak ki a városból, turista ruhába öltözött fiatalemberekkel és leányokkal.

Pap Lajos fölélesztve Oradeán a turista kedvet, színesen szerkesztett turista lapot is kiadott, amely az ország minden részében propagálta Bihormegye szépségeit. Előbb egy sportegyesület kebelében vonta össze a turistáskodás kedvelőit, majd megalapította a CTB turistaegyesületet

A turistaegyesületekben sokáig dr. Lőrincz Sándor és Ardos Frigyes tanár képviselték a vezetőséget Pap Lajos főtitkársága mellett. A vezetőségnek tagja volt még Bata román tanár is.

Később az egyesület vezetősége összekülönbözött Ardos Frigyes akit egy közgyűlésen csupán társelnöknek választottak meg. Ardos Frigyes úgy érezte, hogy csorba esett presztizsén

és támadást indított Pap Lajos ellen. A nyáron kiadott egy röpiratot, amelynek egész terjedelmét arra szentelte, hogy Pap Lajost vádolja. Nem szerepel ugyan ebben a röpiratban az a vád, amelyet a bucurestii lapok említettek, hogy Pap Lajos titkos térképeket is készít a turistáskodás ürügye alatt. A vádak hatása alatt, megindult a vizsgálat, amelyek nem igazolták a Pap Lajos ellen felhozott inektvákat. A fiatal író turistáskodott és lelkesen ünnepelte cikkeiben a bihori hegyvidék alig felfedezett csodáit.

A rágalmak azonban mégsem tüntek el nyomtalanul a turista-főtitkár fölött,

bár erről a rangjáról is lemondott és Pap Lajost belügyminiszteri rendeletre kiutasították az országból. Miután a turistikai író felesége román állampolgár, fia is itt született és itt egy üzletet vezetett, természetesen mindent megtesz, hogy elgördítse visszatérése elől az akadályokat. Ez valószínűleg sikerülni is fog neki, hiszen még 1926-ban lemondott magyar állampolgárságáról és román állampolgárságot kért. A hatóságok tárgyilagos nyomozása bizonyára meg fogja állapítani, hogy Pap Lajosból mondva csinált irredentát egy exaltált, hiuságból fakadó ellenségeskedés.

Ismét az állami iskolában tanítják a zsidó hittant

Angelescu miniszter visszavonta rendeletét

Oradea, október 30.

Ismeretes, hogy néhány héttel ezelőtt miniszteri rendelet érkezett az összes iskolai hatóságokhoz. A rendelet értelmében a közoktatásügyi miniszter elrendeli, hogy a zsidó vallású tanulók hittani óráit ezentul nem szabad az állami iskola épületében megtartani. A minden indokolás nélküli rendelet érthető megdöbbenést keltett az ardeali és banati zsidóság körében. A Központi Irodák, — úgy az ortodox, mint a nyugati szertartású hitközségek központjai, — erősen állást foglaltak a rendelet visszavonása ügyében. Az elmúlt héten dr. Fischer József az ardeali nyugati szertartású és Vezél Albert főrabbi az ortodox hitközségek képviselőitnek nevében, valamint dr. I. Niemerower országos főrabbi és szenátor támogatásával és közreműködésével ez ügyben eljárak Angelescu miniszternél, aki a felsorakoztatott érvek hatása alatt azonnal intézkedett, hogy a rendeletet helyezték hatályon kívül. A zsidó tanulók vallásosoktatása tehát ezentul ismét az illető iskolában fog történni.

A Halászó Macska és egyéb pesti szenzációk

A magyar főváros még mindig nem tért napirendre Földes Jolán irónő nagy szerencséje fölött. A *Halászó Macska Utcaja*, az alig százötven oldalas kis kötet egyelőre 15 millió lelt jövedelmezett a körülbelül 35 éves trónőnek, aki eddig elhanyagolt figurája volt a pesti íróársadalomnak. Soha nem járt a napos oldalon odahaza, csak az irodalmi sikátorokban és ahogy egy szintén nagyon tehetséges, de elhanyagolt pesti író írja róla: *Akarmelyik pesti halászó macska könnyebben bejutott a nagy szerkesztők dolgozó szobájába, mint Földes Jolán.* Akitől időnként inkább kegyeletből fogadtak el valami rövidlegetű dolgot, mint elismerésből és fizetek érte 4–6 pengő honoráriumot.

Földes Jolánt irigyli most egész Budapest, aki ezzel az egyetlen könyvével csaknem utolérte keresetben Molnár Ferencet és akit a világ leghíresebb írói jelöltek ki győztesnek 25–30 nemzet ugyancsak kiváló írói közül. Földes Jolán, aki könyvében remekül és maradandó értékkel rajzolta meg az utolsó 15 esztendő történetét, összeszűsítve mindezt a párisi diák és emigráns szállók környékére, nem sokat ad a fenekedésekre. Eddig alig felt neki egy kávéházi kávéra, most pedig első dolga lesz, hogy villát vásároljon és világkörűli utra menjen. Az új irigyek és új barátok elől elmenekül a dzsungelbe...

Amilyen ritka az irodalmi világban az anyagi érvényesülés, olyan mindennapi a film területén. *Lilian Harvey* már régebben suttogják, hogy magyar származású és a művész *Timisoaráról* indult el Berlinbe vagy tizenkét évvel ezelőtt és azóta meghódította Hollywoodot és az egész világ mozilátogató közönségét. *Lilian Harvey* magyar származása mellett dokumentál az a birtokvásárlás, amelyet a nagy mozcillag az elmúlt héten bonyolított le. Repülőgépen érkezett Budapestre és jogtanácsosai kíséretében néhány órai pihenés után Hajdutetétlenbe utazott, ahol gróf Zichy János várta. Két órás tanácskozás után *Lilian Harvey* és gróf Zichy János aláírták az adás-vételi szerződést, amely a hajdutetétleni 450 holdas birtokot és kastélyt 350.000 pengő vételárért *Lilian Harvey* tulajdonába ruhazza át. Ez a birtok gróf Zichy Gézáé, a híres félkaru zongoraművészé volt. *Lilian Harvey* a Hortobágy tőszomszédságában megvásárolt birtokot alig tekintette meg, vissza autózott Budapestre és bérlet auroplánnal azonnal Berlinbe repült.

A világhírű magyar művésznők sorában hódít *Alpár Gitta*, aki a budapesti Városi Színházban viszi most sikerre. — A *Szerelmes Királynő* című Bródszky-operettet. A bemutatónak, amelyen jelen volt *Cochran*, az ismert revükirály is, aki Londonba viszi az operettet *Alpár Gittával* együtt, nagy sikere volt.

A bemutató után megtartották a bankettet, amelyre a Royal szálló éttermében így vonultak fel: *Alpár Gitta* *Bródszky Miklóssal*. Utánuk kart-karba fűzve a két mama. A Klopfer-mama meg a Bródszky-mama. Utánok jött az öreg Klopfer és az öreg Bródszky és a társaság többi tagjaival gróf Feszléich Sándor, a nyilaskeresztes mozgalom vezérének Ernő nevű fia. A pesti pletyka szerint *Alpár Gitta* boldogságát a nagy siker után is egy homályos folt rontotta el.

Ugyanis van egy jelenet a darabban, amelyben *Gitta Éva-kosztüm*ben lép ki a fürdőkádból. Ezt a jelenetet eredetileg úgy akarták csinálni, hogy egy áttetsző spangyfalra vetítik a művésznő természetes árnyékát. Ez a jelenet okozta *Gitta* rosszkedvét. A főpróbán ugyanis a lélegzetelállítóan izgalmas jelenetet

hóhó ejha és kiáltások zavarták meg az általános csendet. Ezért az igazgatóság jobbnak látta, ha véka alá rejt *Alpár Gitta* másik nagy büszkeségét, sőt első nagy büszkeségét. Tudnillik a koloratura koronázatlan királynője büszkébb a sexappelljére, mint a hangjára. A premieren már selyem kabátot adtak a fürdőkádból kikelő nimfára és ez a körülmény okozta, hogy a bankett folyamán nem lehetett földeríteni a szomorú *Szerelmes Királynőt*.

A pesti otvolénak is van egy kis testhez álló története. A Kőbányai Polgári Serfőző és a Szent István tápszergyár trónörököse, a 23 éves *Tószeghy Vilmos* Burgenlandban titokban feleségül vette egy pesti lokál feltűnően szöke művésznőjét, *Thain Bessy* kisasszonyt. Ahogy a fiatalok visszakerültek Budapestre, *Tószeghy Vilmost* szülei elzárták a külvilágtól és egy figyelmes uriembert szerződtek mellé felvigyázóul, aki máskülönben boxbajnok is. *Thain Bessy* leánykori lakásán lakik, szemfüles detektívek minden lépését ellenőrzik, de eddig nem találtak semmi jelentenivalót. A család megpróbált egyezkedni: 200.000 Pengőt, több mint 6 millió lelt ajánlottak az ifjú táncművésznőnek, ha lemond a feleség rangjáról, a szöke csuda azonban kijelentette, hogy két millió pengőért sem válik és ha kell egy detektívbrigád előtt élete végéig is kitart, mert mint *Tószeghy Vilmosné* akar meghalni.

Hribik Valadimir sinteui plébános a Tábla előtt

A törvényszék felmentette a megvádolt katolikus lelkészt

Oradea, okt. 30.

Tegnap tárgyalta a Tábla *Hribik Valadimir* sinteui plébános perét, akit közrend elleni izgatással, tiltott fegyverviseléssel és életveszélyes fenyegetéssel vádoltak meg. A vád szerint *Hribik* revolverrel fenyegetett meg egyeseket, akik nem akartak engedelmessé válni utasításainak, ezenkívül izgatta az embereket, hogy ne fizessék a kisajátított földek adóját — mert nem sokára ugyanis más államrend következik.

A vád valótlannak bizonyult és a törvényszék felmentő ítéletet hozott. A Tábla nov. 7-én hirdeti ítéletét.

Vizsgálati fogságba

helyezte a vizsgálóbíró Hermanné

A gyilkos asszony testvérei dr. Sáhy László ügyvédet bízták meg a védelem ellátásával

Oradea, október 30.

A *Calea Victoriei* i dráma ügyében a rendőrség befejezte a nyomozást és az anyagi gyilkos *Herman János* német ma reggel átkísérték az ügyészségre.

Herman János német a harmadnapja tartó fogság nagyon megtörte. Ennivalót alig vesz magához, ellenben annál többet cigarettázik. Az ügyészségen is azt a kérését hangoztatta, hogy szeretne anyja temetésén jelen lenni, de persze ez a kívánsága teljesíthetetlen volt. Ellenben *Neculescu* vizsgálóbíró, amint az ügyészség *Hermanné* átadta, félretette minden más aktát,

azonnal megkezdte kihallgatását, amely a vizsgálóbíró előtti két és fél óra hosszat tartott. Utána a vizsgálóbíró kihirdette előtte a végzést, amellyel elrendelte vizsgálati fogságát.

A fiatal asszony látszólag teljes közömbösséggel vette tudomásul és kijelentette, hogy nem kíván a végzés ellen felfolyamodással élni.

A meggyilkolt és felboncolt *Vajda Gáborné* temetését délután 2 órára tűzték ki a *Rulikovszky*-temetőben. A család tagjai, az anyagi gyilkos asszony testvérei azonban úgy határoztak, ma délelőtt, hogy még a délelőtt folyamán

eltemetik anyjukat.

Azaltal, amíg *Herman János* német kihallgatását *Neculescu* vizsgálóbíró folytatta, tényleg nem történt a leánya kezétől a gyilkos asszony temetése.

Temetés után a gyilkos asszony testvérei, *Platona* és *Sándor* hozzátartozói felkeresték dr. *Sáhy László* ügyvédet, az oradeai ügyvédi kar egyik fiatal, kitűnő és képzett tagját és megbízták az anyagi gyilkos testvérük védelme ellátásával. Dr. *Sáhy* azt is elvállalta a védelmet és holnapra már meg is kezdi a szenzációs bűnügy aktáinak áttanulmányozását.

1937 májusában

fizetik ki a magyar postatakarékpénztár betéteseit — Maneanu postaigazgató hivatalos nyilatkozata az ügy végső rendezéséről

București, október 30.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a Magyar Postatakarékpénztár átutalta a romániai betétesek pénzét és így ezek rövidesen hozzájutnak majd tökéjükhöz. Munkatársunk ebben az ügyben felkereste *Maneanu* postaigazgatót, akihez ennek az ügynek az intézése tartozik. *Maneanu* a következőket mondotta:

— A Magyar Postatakarékpénztár romániai betéteseinek a kifizetésére tényleg megérkeztek az értékek magyar állami kölcsönkötvényekben. Ezeket le kell tétbe helyezni a pénzügyminisztériumnál, ahonnan meg kell kapnunk a megfelelő kiutalást lejben. Ehhez azonban szükséges az, hogy a pénzügyminisztérium beillesse a szükséges összeget a költségvetésbe. Miután a költségvetési év tudvalevőleg április elsején

kezdődik, a kifizetésekre előreláthatólag

csak 1937 májusában vagy júniusában kerül a sor.

Hogy a leszámítás milyen kulcs szerint fog történni, az még csak ezután fog eldőlni. A pénzügyminisztérium valószínűleg a 2:1 arány mellett határoz majd. Annak idején felhívásokat fogunk közzétenni a lapokban, minden betétkönyvecske tulajdonos megjelenik a legközelebbi postahivatalnál, vagy annál a fióknál, amely annak idején a betétkönyvecskét kiállította és megtörténik a kifizetés.

Maneanu igazgató ezután a következőket mondotta:

— A Budapesti Takarékpénztár romániai hitelezőinek egyesületéhez nekünk semmi közünk nincs, de az en-

gedményezéseket természetesen figyelembe kell a kifizetésnél venni. A betétkönyvecskét a jogosult el kell adnia, amely őszintén mutatja majd fel, akinek és hány forintért történt a kifizetés, de az esetben az eredeti tulajdonos kezéhez.

A Kereskedelmi Csarnok közleménye

Az ármaximálás és árdragítás megelőzésével kapcsolatban közöljük, hogy a polgármester ur az érdekes hatóságok és testületek vezetőit megbeszélésre hívta össze, hogy a megtartandó vonatkozó rendelkezések megfigyelésére határozzanak. A határozatról hirtelileg fogjuk közzétenni a kereskedőket. Addig is felhívjuk tagjainkat arra, hogy az áruk árát a kirakatokban s az üzletben látható helyen függesszék ki.

A folyószámla könyvek bélyegzésével kapcsolatos pénzügyigazgatási vással kapcsolatban ma délelőtt a kereskedelmi és Iparkamarában értesítjük a pénzügyigazgató ur beosztásában érkezőket, amelynek eredményét hirtelileg fogjuk közzélni.

Füző és Melltartó

különlegességeket, a legjobb kivitelben, legutányosabban készít

Jakobi Lili

Strada D. Cantemir 25

Világszerte körözik

Teodorescu Traiant, Farcașeanu ezredesné másik gyilkosát

Bécs, október 30.

Az elmúlt évben a párisi gyorsan meggyilkolták és kirabolták Farcașeanu ezredesné. Strasser Károly budapesti mazzásu zürichi egyetemi hallgatót tartóztatták, aki be is ismerte a gyilkosát.

A bűnügyet most tárgyalják Svájcban és kiderült, hogy Strassernek, bár

a vádlott tagadja ezt, bűntársa is volt, Teodorescu Traian bucuresti diák személyében.

Teodorescu Traiant az egész világon körözik, mivel valószínűleg hamis utlevéllel Amerikába szökött. Bucurestiből rádiótelegrammon küldték meg Teodorescu fényképét az amerikai kikötői hatóságoknak.

Hangos a város és Hangos a vidék

a Savoy Mozgó hangos gépétől, mely tökéletes tisztasággal adja vissza a

Hangókirály

című operett fülbemászó muzsikáját

Liane Haio brillirozik,

Hermann Thimig remekel

Leo Slezak állandó derűs hangulatban tartja a nézőt.

Nyolcezer leibe került egy szegény-asszonynak a vízum nélküli utlevél

Áadásul elsikkasztották a vasuti jegyért letett 2600 lejét

Az oradeai rendőrség és ügyészség szigorú vizsgálatot indított

Oradea, okt. 30.

A rendőrség ma délelőtt rendkívül érdekes ügyben indított nyomozást.

Megjelent a bűnügyi osztályon Platona Floriánné, született Bódis Anna

3 éves ciuesdi asszony, karján egy-egy csecsemő gyermekével és 20 éves Raveca nevű leányával és a kö-

vetkező panaszt diktálta jegyzőkönyvbe: - Férjem, Platona Florian évek óta

Franciaországban él. Én magam is ott voltam, de két évvel ezelőtt hazatértem falumba. Nemrégiben elhatároztam, hogy visszautazom Francia-

országba, azért egy ismerősömhöz, Miklós Péter brusturi lakoshoz fordultam, aki már szintén járt Franciaor-

szágban és jól beszél franciául, hogy adjon valakit, aki utlevelemet megálljtartja. Miklós Péter Cosma Ghe-

he oradeai ügyvédet ajánlotta.

- Mivel én beteg voltam, Raveca nyom kereste fel Cosma ügyvédet,

aki vállalta, hogy megszerzi részemre az utlevelet és a szükséges négy át-

utazási vízumot, a magyart, osztrákot, románét és franciát.

Az ügyvéd az utlevél és a vízumok megszerzéséért 400 lei honoráriumot plus költségeket

kért. Platona Raveca mindjárt át is adott neki előlegül 1700 lejt, amely összegről az ügyvéd annak rendje és módja szerint elismervényt adott.

Nyolcezer lei egy vízum nélküli utlevélért

- Napok teltek el, sőt jó pár hét is múlt - mondja a feljelentésben Platona Floriánné - az utlevél nem készült el,

ellenben az ügyvéd újabb és újabb felmerülő költségek fedezése címén részletenként összesen 8000 lejt kért és kapott tőlem.

- A nyolcezer lei lefizetése után Platónáné végre megkapta az utlevelet, amely egész Európára szól Orosz-

szág kivételével és egyéves. Száma 4036, kiállítva 1936 szeptember 26.

Amikor az ügyvédől Platónáné megkapta az utlevelet, bement a Dácia menetjegyirodába, hogy megváltsa

vasuti jegyét Franciaországba. Vele ott Miklós Péter is

Platónáné lefizetett a vasuti jegyért 800 lejt azzal, hogy pár hét múlva

jön a jegyért.

Ma aztán tényleg megjelent a menetjegyirodában, karján csecsemőjével, azzal a szándékkal, hogy délután elutazik Franciaországba.

A menetjegyirodában, ahol felmutatta utlevelét, kettős kellemetlen meglepetés érte.

Amikor megnézték utlevelét az irni olvasni nem tudó asszonynak,

megálljtartották, hogy abban semmitéle külföldi vízum nincs és azzal el sem hagyhatja

Romániát.

Elsikkasztották a szegény asszony 2600 lejét is

Az asszony kétségbeesetten vette tudomásul a felfedezést és még fel sem ocsudott elképedéséből, amikor közölték vele:

- A jegyet amúgy sem adhatjuk ki, mert Miklós Péter itt járt és visszakérte a 2600 lejt azzal, hogy nincs szükség a vasuti jegyre, mert nem utaznak.

Szenzációs ujtások a sajtótervezetben

Az ujságíró munkateljesítése közben köztisztviselőnek kijáró tisztelet illeti

Az ujságíró megsértése — hatóság elleni sértés

Bucuresti, október 30.

A Curentul legújabb száma közli az új sajtótörvénytervezetét. Ebből emelünk ki néhány érdekes részletet:

A bírónak nincs joga letartóztatni az ujságíró vizsgálat céljából. Periódikusan megjelenő lapok tulajdonosai vagy a tulajdonos társaságok igazgatótanácsának tagjai, valamint fizetett igazgatói csak végleges ujságírók lehetnek. Az ujságírók szakmai érdekei védelme céljából a bíróságokhoz és a legfelsőbb sajtótanácsokhoz egyaránt fordulhatnak. Azon lapok ellen és ujságírók ellen, akik valótlan nyilatkozatokat tesznek fizetési ujságírói alkalmaztatásuk minőségéről, magas büntetéseket szab ki a törvény.

A sajtótörvény-javaslat kötelezővé teszi az adminisztratív közhatóságok számára az ujságíró munkájának megkönnyítését.

Az ujságíró hivatásának gyakorlása közben ugyanazt a megilletést élvezzi, mint a köztisztviselő és megsértése ugyanolyan halóság elleni sértés, mint a köztisztviselőké.

Csak Romániában lakó román állampolgároknak van joguk politikai jellegű

lapok kiadására. A belügyminiszter ságokat. A nem ujságírók csupán a beszűnetheti a külföldiek által fenntartott vagy közvetve támogatott ujságokat. A nem ujságírók csupán a lapoknak számukra külön fenntartott helyein írhatnak.

AMERIKA 13 óra 16 perc: EUROPA új világrekord

Szmokingban repülte át az Óceánt Mollisson

London, október 30.

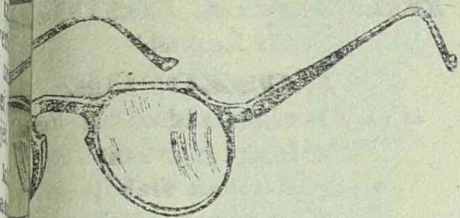
Tegnap ült repülőgépre Ujfoundland Harbior Grace nevű repülőterén Mollisson, a világhíres amerikai repülő. Mollisson szmokingban jelent meg, mondván, hogy az éjszakát a tengeren tölti és ezért a szmoking kötelező, mint estélyi ruha. A tréfás kedvű repülőt csak az utolsó pillanatban lehetett rábírni arra, hogy a zivatáros időjárásra való tekintettel gyapjú repülőruhát huzzon a szmoking fölé. Egyfedeles kis repülőgépén Mollisson pénteken reggel 10 óra 56 perckor Croydonban, London repülőterére érkezett. Az utat az Óceán felett 13 óra 16 perc alatt tette meg és ezzel 5 órával javította meg Neville-ék 18 órás világrekordját.

Fűzők ülönlegességek

FUCHS MANCI

fűzőszalonjában
STRADA RIMANÓCZY 12

Vidéki megrendelőknek prompt készítünk

újabb modern teljes szemüvegek, Zeiss, Rodenstock, lennek a 30 éve fennálló legteljesebb válogatással és legolcsóbb árakért vásárolhatók.

LEIN HUGÓ
szakoptikus
Reg. Ferdinand 4.

ESTI HUMOR

Néhány szellemes vicc a pesti „Ojság” legújabb számából:

Még a háborúban történt, hogy egy tüzerőhadnagy a fronton odament a parancsnokaptáka alá, vágta magát és így

zredes urnak alássan jelentem, és elfogyott a munició, mit csináljak?
Parancsnok gondolkodott egy perctől, és érces hangon kiadta a parancsot:
— Azonnal be kell szüntetni a tü

Gedula asszony, az első Rothschild édesanyja egyik barátjával diskurált egyszer, az utolsó felett súlyos felhők tornyosultak a barátság nagyon aggodott, a háború lesz.

— Ne félj, — mondja Gedula asszony — nem lesz háború, a fiam nem lesz pénz.

Kübli Marcsát ötnapos tevékenykedés után kirúgták a Grünéktől.

— Hónap múlva az uccán észre Grünt, odament hozzá, tisztelőn köszönt, majd megkérdezte, hogy mi újság van?

Hát — mondta Grün — nagy újság: kisgyerekek született.

Persze: kistű?

Tényleg fű, de honnan tudta biztosan?

Onnan, — vihogott Kübli Marcsa, mert a nagyságos asszonynál kilencig egy leány nem bírta ki...

A tanító természetrajz órán azt magyarázza, hogy óvatosságnak kell lenni, mert a méhecske csip, a csalán is csip. Móriska felhívja az ujját.

Na mi az, Móriska?

Kérem, tanító ur, — mondja Móriska — ha a méhecske rászáll a csalánra, melyik csipi meg jobban a másikat?

Kohn meséli a kávéházban: — A feleségemnek vettem a születésnapjára egy kétszázgós vázát, de azt hiszem, nem volt megelégedve.

Miből gondolt?

— Abból, hogy a fejemhez vágta.

6 — Képzeld, — mondja dühösen Kohn Grünnek — a Gelb azt mondta nekem, hogy egy kövér dicső vagyok!

— Ez tulság, feleli Grün — szerintem te csak enyhén molett vagy.

7 Kohn és Grün találkoznak a bíróság kapuja előtt.

— Tárgyalásra megy? — kérdezi Kohn.

— Nem megyek, — feleli Grün — hívtak.

Felriadt álmából, lefejezte családját, aztán felakasztotta magát

Szörnyű tragédia játszódott le egy Sibiu melletti községben

Sibiu, október 30.

A Sibiuhoz közelfekvő Talmajiu községben borzalmas dráma játszódott le, amely izgalomban tartja az egész község lakosságát. Ennek a véres drámának öt halálos áldozata van.

A község egyik házában élt évek óta Stoian Gheorghe földműves családja. Az egyik éjszaka a 24 éves Ilie, Stoian Gheorghe legényfia hirtelen felriadt álmából és

ámokfutásszerű dührohamot kapott.

A legény baltát ragadott és az egész családot formálisan lekaszabolta.

Agyonverte édesapját, édesanyját és ezután

rátámadt 14 éves Mária nevű húgára, 2 és fél éves Sándor nevű öccsére, akiket bestiális kegyetlenséggel lefejezett.

Az egész szoba tele volt vérről. Borzalmas tettének elkövetése után Stoian Ilie magához tért és ráeszmélt arra, hogy mit követett el.

Kétségbeesésében felakasztotta magát.

Érdekes, hogy ez a véres dráma szinte pillanatok alatt játszódott le a néma éjszakában anélkül, hogy annak csendjét felverte volna akár egyetlen halálsikoly is.

Az esetet úgy fedezték fel, hogy a falubelieknek feltűnt az a nagy csend és titokzatosság, amely Stoianék házáat körülvette. Két nap alatt a házlakói nem adtak életjelt magukról, mire

a szomszédok benyitottak a házba, ahol a fenli borzalmas látvány fogadta őket.

A rettenetes dráma híre pillanatok alatt szétfutott a községben és a csendőrök nyomban bevezették a vizsgálatot.

A szobában megtalálták a négy holttestet, míg a padláson ott függött Stoian Ilie a 24 éves ámokfutó talma-ciu legény és előtte a padlás padlázatán ott hevert a borotvaéles, meg-

Gyermeke iskolába jár?

Gondoljon egészségére! Lásza el

SENLASLO (Szt. László)

fertőtlenítő toalettszappannal

Üdít!

Fehérít!

Fertőtlenít!

Dentonal
FOGPASZTÁVAL

alvadt vértől fedett szekerce. A községbe úgy tudták, hogy Stoian Ilie csendes, jóra való legény volt, aki még a légynek sem ártott, a faluban általános megdöbbenést váltott ki az eset. A főorvosnak az a véleménye, hogy a fiatal legény véres tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el.

SPORT

CAO

A mérkőzést
Russu vezeti

AMEFA

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzésre nemcsak Oradeán, hanem Aradon is nagyban készülnek. Az aradiak igen szívükön viselik népszerű csapatuknak, az AMEFA-nak a sorsát és szeretnék a Crisul-parti oroszán barlangban a zöld-fehéreket legyőzni. A csapat maga is a legerősebb összeállításban jön át, de hatalmas kísértőbor is készül a csapat doppingolására. Az aradiak ezért különvonatot indítanak, hogy minél nagyobb számban biztathassák

tempóra az AMEFA legénységét. A CAO csapata szintén nagy buzgalommal készült a nagy találkozóra, a csapatot a ma esti játékosulás során állították össze és ebben minden valószínűség szerint Feuerstein, valamint Haláti és Geczo is játszani fog, úgy, hogy a CAO komplet állhat ki a nagy találkozóra.

A mérkőzést dr. Russu vezeti le. A szövetséget Stăniș Ioan CFR főmérnök képviseli.

Szombaton este

a Vestul első házi birkozóVersenye

A Stăruința kívül most már újabb sportegyesületek is kezdik a görög-római birkozást kultiválni. A birkozó-sportnak szüksége van a rivalizmusra, mert csak akkor tudnak jó erők kifejlődni és csak akkor sikerülhet ennek a sportágnak a teljes népszerűsítését is keresztül vinni. Ha visszatekintünk az 1921—22-es évekre, amikor a CAO-nak is meg volt a birkozószakosztálya, olyan magas fokon állott Oradeán a birkozósport, hogy első helyet foglalt el az országban és egy-egy

versenyen nagyszámu közönség szurkolt a végig a küzdelmeket. Örömmel kell tehát üdvözölni a Vestulnak kezdeményező lépését. A szombati házi-versenyen többek között olyan ismert nevek is szerepelnek, mint Mártics, Szénási, Porzsolt, Békési, Zsák, Anderkó, Ridwald, Oláh, Pop, Bereczki, Zombor. A versenyt a Wilson-utcai munkásoththonban este 9 órai kezdettel tartják meg és azt műsorral egybekötött tánc követi. Ezuttal beléptidíjat nem szednek, csak adományokat kérnek.

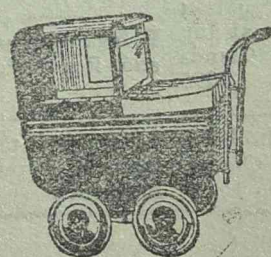
Ma este: Ferar — Ma'ador teke csapatbajnokság a Reich-pályán

A kerületi tekecsapat bajnokságok során most már a második fordulóban küzdenek az egyes csapatok. Legutóbb a Bihorul aratót szép győzelmet a Félix felett, amikor is 202 fával 187-el szemben megszerezte a 2 pontot. A csütörtöki esti mérkőzésen a Vulturul—Gloria mérkőzés volt kiűzve, de azt közbejött akadályok miatt kénytelenek voltak elhalasztani. Ma este a Reich-pályán a Ferar kitűnő együttese kerül össze a Matador hagyományos csapatával. Miután mindkét együttes a legjobb erőket képviseli, így igen nagy küzdelemre van kilátás.

Dr. Morar Teofil vezeti a Gloria-Victoria mérkőzést. A központi bíró bizottság a vasárnapi mérkőzésekre a

következő bírókat delegálta: Cluj, Gloria—Victoria dr. Morar Teofil, Ripensia—Juventus Ceareanu, Venus—Universitatea Viua.

Stăruința választmányi ülése. A munkásegyesület vezetősége ezúton hívja meg elnökségi és választmányi tagjait nov. hó 1-én vasárnap délután fél 6 órakor tartandó választmányi ülésére.

Mindenemű
vasbutorok

s z é p kivitelben
olcsón készülnek

NAGY

STR. COGALNI-
CEANU 41 SZ.

Gyapju női bluz csak 155.—
Bélelt nadrág 36.— Gyapju sál 25.—
ADESGO, ADY, AREKA selyem harisnya
csak hibátlan olcsó árakban

Uj üzlet! Saját készítményű retikül és bórdíszműáru
különlegességek legolcsóbban

Javításokat, átalakításokat,
festéseket vállalok.

Érdemes várni 6.05-ig mert akkor nyit a
ahol szezonelőtti olcsó árban vásárolhat
szveitert, harisnyát, keztyűt ref. nadrágot
Consuma bevásárlási hely.

GOLDSTEIN

rövidáruház
Strada Avram Iancu 4
Deutsch posztáruház mellett.

Mandelnél

REG. CAROL 3. (Örszem mellett)

LONDON költőde

Strada Avram Iancu

Apróhirdetések

Egy szó ára 2 lei, legkisebb apróhirdetés 20 lei. — Előfizetők kedvezményi kapnak
Szérvénykedvezmény szigorúan 10 szögig érvényes

Petrolgázályhák

390.- leltől feljebb

alpaccia és krom evőeszközök, csontbutorveretek

meglepően olcsó árakban

Lerakat:

STERN IOSIF
FIERARIE

ORADEA, Piața M. Viteazul 2.
TELEFON: 8-92.

Lakás

Kiadó azonnalra, modern négy szoba, hallos lakás. Alea Romei 2. Felvilágosítást nyújt házfelügyelő. 4233

Őszi szövet- és mosó maradványaim megérkeztek. Gyermek és kabátok igen olcsó árban. Strada Pavel 27. 6

Kiadó két szobás lakás Alba Julia 24 alatt. Értekezni: Horváth-nénál Str. Bratianu 35. 4906

Gyönyörű különböző mintájú belső díszítő tárgyak kaphatók, Str. Miron Pompiliu 1. 908

Kiadó Síncu utca 1 számú emeleti bérházban két egyszobás-konyhás lakás november 1-től. Dr. Markovics Henrik ügyvéd (Párcul Traian 12. Törvényszék mellett). 4896

Kiadó 4 szobás lakás, kitűnő borspince műhelynek való helyiség. Str. Oltenia 7. 4920

Szemüveget legolcsóbban Sós diplomás optikusnál Oradea, Piața Regina Maria 3. vásárolhat. 154-es

Lakásokat, üzlet és raktárhelyiségeket nyilvántartjuk. Díjtalan közvetítés. Háztulajdonosok jelentésként bekiadó helyiségeiket. Háztulajdonosok Szövetsége Rimánóczy u. 8. 4388

Csinosan butorozott különbejáratú uccai szoba kiadó Str. Cuza Voga 8. ajtó 1. 4921

Külön bejáratú butorozott szoba fürdőszoba használatra kiadó Str. Gogz 8. 4928

A Kereskedelmi Csarnok épületében egy nagy üzlethelyiség esetleg több részre felosztva azonnal kiadó. Érdeklődni lehet a titkári hivatalnál. 700

Központban modern két vagy három szobás lakást keresek december 1-re vagy december 15-re. Gőzfűtéses előnyben. Címeket a kiadóba kérek. 4947

Új kétszobás lakás és üzlethelyiségek kiadók. Piața Mihai Viteazul 7. 4945

LEVELEZÉS

Gyönyörű színes himzett zsebkendők olcsón kaphatók. Ugyanott mindenféle himzett és monogramozott olcsón és szépen készítenek. Str. Andrei Muresan 5 kapu alatt balra, uccai lakás. 777

Any gi függetlenség mellett ideális szórakoztató partnert keresek „Pajtáság” jellegére. 4926

Jövő jellegére level van. 4939

Női-férfi elsőrendű partiúru és gyári maradvék szöveteket, minden elfogadható árban árusítom. Str. Vlahuța 28 mellett, Malului 4. sz. 56-os

Mensendick és ritmikus tornát házaknál tanít Schwartz Ica, Str. Șaguna 4. 4908

Pattanásos zsiros arcból tökéletesen meggyógyítja, arcból simává, bársonyossá teszi az Imperial arcszes. Lerakat Csanda gyógyszerár. 3295

Zeiss szemüveg elarusító helye Sós diplomás optikusnál, Oradea, Piața Regina Maria 3. 154-es

Állást keres

Házmesteri állást keres vízvezeték-szerelő. Cím a kiadóban 4930

Jobb nő állást keres gyermek, vagy orvosi rendelőbe kevés fizetéssel. Címeket a kiadóba kér. 4935

Állást nyer

Ügyes kiszolgálónőt keresek fűszerüzletbe. Balázs, Str. Alexandri 34. 4876

Mindenek felvétetik Bulv. Regele Ferdinand 67 szám 6 ajtó. 4931

Mindenszentekre gyertyát a legolcsóbban Balásznál, Strada Alexandri 34. 4884

Gzemegében járatos románul tudó kiszolgáló fiatal segédet v. leányt alkalmaz Weintraub bodega Alexandri utca 4885

Csemege szakmában jártas segédet és egy boltiszágot teljes ellátással felvesz Extra csemegeüzlet Oradea, B-dul Reg. Ferdinand 67. 4886

Mindenek leány kerestetik Rottmann kalapüzlet Reg. Ferdinand 15. 156

Teavaj

legjobb a Neumann-féle

Salonta

márkájú

Kérje mindenütt!

Perfekt gyors és gépirónó, magyar levelező némi román tudással állást keres, Cím a kiadóba kér. 4892

Intelligens leány ajánlkozik gyermek mellé ki a háztartásban is segít, varráshoz, kézimunkához ért. Cím a kiadóba kér. 4912

Női konfekcióhoz ügyes kézi-leányt azonnal felveszek, Krausz László Buly vszky 8. 4908

Nagyitók, szálolvások, Sós diplomás optikusnál, Oradea, Piața Regina Maria 3. 154-es

Megbízható mindenest kis család felvesz azonnalra esetleg 15-re. Cím str. Alexandri No. 5. Halász. 4933

Kezdi irodista kisasszonyt jó irással keresek. Ajánlatokat „Megbízható” jellegére a kiadóba 4941

ADÁS-VÉTEL

Zsiros pattanásos arcot bársonyossá varázsolja Vióra arctej kapható Apolló drogueriában 4780

Eladó jökarban lévő divány 4 fotel, Str. Densușianu 18. Katz 4911

Optikai cikkek nagy választékban olcsón Sós diplomás optikusnál, Oradea, Piața Regina Maria 3. sz. 154-es

Lakolák — vendéglők — nagytermek részére Zephir és Meteor vaskályhák eladók Tischler David Poetul Goga 13. 4890

Vaskályha olcsón eladó. Érdeklődni Lunei 11 szám alatt. 4937

Eladó jökarban lévő Neumann télikabát 10-12 éves gyermeknek Str. Barnuțiu No. 5. ajtó 10. 4942

Alig használt fekete férfi télikabát eladó. Bul. Regele Ferdinand 12. laboratórium. 4934

Prima mókushas bundabélés eladó. Reg. Ferdinand 12 földszint 2. 4938

Eladó férfi télikabát Str. Avram iacu 10, kapu 1 szemből a házmesternél.

Legmodernebb, legolcsóbb

Standard

vas- és rézbutorgyár

Oradea

Strada Dr Aurel Lazar 10
Fogházműhely Telefon 707

Eladó 2 pár új női 37-es cipő, egyik nubuc, a másik valódi kigyóbőr. Cím a kiadóban

Eladó jökarban lévő nagyobb spór Reg. Ferdinand 22. 150

Eladó jökarban lévő fekete női télikabát és egy pár csaknem új fekete 37-es antilop cipő. Strada Miron Pompiliu 1. 117

Egy gyönyörű fikus 2 és fél m. magas és egy filodendron eladó. Franklin nyomda Nic. Iorga 1.

Eladó férfi télikabát és két öltöny magasabb alakra. Str. Avram Iancu 10. házmesternél 150

Magas árban veszek használt férfiruhákat. Meghívásra házhoz megyek és azoktól, akik házhoz járnak szövetmaradvékért cserélnék azoktól is megveszem a ruhákat. Str. Nic. Iorga 19. 4176

Veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot magas ártért bármilyen mennyiségben Herbst ékszerárház Regele Ferdinand 3. 71-es

Rádió Nagysuper 4+2 csöves, 3 hullámsáv 19-2000 m. olcsón eladó. Eroul Necunoscut No 18. 4919

Teljesen új smoking, közepért mért eladó Str. Petru Maior 6. kapu alatt balra. 4940

Eladó női télikabát Regele Ferdinand 22.

Bíberbélésű városi férfibunda eladó, megtekinthető a kiadóban. 701

Ócska

OLMO

veszek!

Franklin-nyomda
Strada Nicolae Iorga 1. sz.

KÜLÖNFÉLE

Modell ruhák 6 és 4 éves fiú és leánykák részére, nagyon olcsón eladók. Str. Reg. Carol 26.

Eladó garantált féregmentes, masszív, régi divatu háló, esetleg ágybetétekkel. Cím a kiadóban. 707

Szabadalmazott korszakal-
kotó találmányomhoz tőkét keresek, cím a kiadóba „Korszakal-
kotó” jellegére. 4917

Eladó egy kislányka kabát téli. olcsón Frisch Cuza Vodă 50. 4927

Kóser hordos káposzta és friss étel olaj ismét kapható Salamon fűszterkereskedésben P. M. Viteazul 11. Ullmann palota. 4714

Jól bevezetett üzletet ipari vállalatot 20-30000 lelei átvénnék. Ajánlatokat „Pentabilis” jellegére a kiadóba kérek. 4875

Jómenetelű vendéglő kiadó v. egy ügyes nappali kezelőt felveszek konyha kiadó. Decemb. 78. 4918

Földes: Halászó macska uccája harmadik kiadására előjegyzéseket még elfogadjunk. Vidor könyvkereskedés. 4924

Mindenkinek tudnia kell, hogy elegáns öltönyök és kabátok olcsó árban

Kovács Antal

uriszabóságában készülnek

Str. Alexandri 9. Elsőrangú munka

Részletfizetési lehetőségek

Kihordás a zsidóházból izletes 2 tál ételt ebédkosztként keresek Gavra u. 8. 4932

Főten jól bevezetett vevőkörrel rendelkező cipőszalon betegség miatt átadó. Ajánlatokat „Azonnal jellegre Rudolf Mossehoz kérek. 4946

Fehér vízvezeték-szerelő javításokat olcsón készít, telefon száma 8-22. 4929

Bőrkabát festés és javítás szakemberként készült Altenburg Dimitrie Cantemir 16. 4044

HIRDESSEN

NAPLO-ban

Elveszett szerda este Me... Gen. uccán egy fel nő... becsületes megtaláló juss... kiadóba, ahol jutalomban...

Központban megélhet... csemege és cukorka üz... tőkével átvethető Madag...

A Steiner maradvék ár... kabát és öltöny szövetel...

Jó menetelű italmérés m... azonnal átadó. Érdeklő... Iorga 12.

Rádió-Műsor

Szombat, október 31.

Bucuresti 7.30 Reggeli műsor közvetítése 13 Gramofonlemez 13.25 Sport-hírek adása. 13.40 Gramofonlemez 14.15 Hírek közvetítése. 18. Katonazene. 20. Felolvasás 20.20 Táncczene 21. Felolvasás. 21.15 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 22.55 Hírek

Budapest. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13.05 BESZKART-zenekar. 13.30 Hírek. 14.40 Sztáray Gizi énekel. 17.15 Harsanyi Gizi mesél. 18. Közvetítés a Gázgyárból. 18.45 Cigányzene. 20. K. Kabos Ilonka zongorázik. 20.25 Irodalmi és zenés hangképek az őszről. 23.25 Hírek. 23.20 Mario Louise Ussing izlandi dalokat énekel. 23.40 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1.05 Hírek.

November 1-én kezdődik a katonai előképzősök új oktatóéve

A katonai előképzés oradeai alfelügyelősége felhívja az előképzésre kötelezett ifjakat, hogy november elsején reggel félnyolckor jelenjenek meg a vársáncban, magukkal hozva a behívójukat, mert november elsején nyílik meg ünnepélyesen az új oktatóév. Az ünnepélyen minden előképző ifju az alakulat egyensapkájában és jelvényével köteles megjelenni.

Drimba Josif,

Lt. colonel.

Készül nagy képes naptárunk

Minden olyan előfizetőnk, aki decemberi előfizetési nyugtáját december 10-ig kifizeti és előfizetési díjjal nincs hátralékban, megkapja

gyönyörű kiállítású szenzációs tartalmu mélynyomású képekkel illusztrált 1937 évi ajándék albumunkat

Vidéki előfizetőink, akik előfizetési díjjal nem tartoznak, decemberben szintén megkapják érdekes és értékes naptárunkat.

Libamájait magas áron vesz, Libamáj
kivitel, Strada Saguna No. 16.

Modern háló, ebédlő és uriszoba **BULOR** legszebb kivitel- **STEINER-né** ben legolcsóbban Str. Avram Iancu 5.